Region Stockholm

28
Svar på skrivelse från Petra Larsson m.fl. (S) om att dela ut gratis mensskydd på regionens ungdomsmottagningar
HSN 2022-0399

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Barn-Kvinnor-Unga
Caroline Thorsén

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-05-04

HSN 2022-0399

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Petra Larsson m.fl. (S) om att dela ut gratis mensskydd på regionens ungdomsmottagningar

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden lyfter Petra Larsson m.fl. (S) ett förslag om att dela ut gratis mensskydd på regionens ungdomsmottagningar.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Petra Larsson m.fl. (S)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Region Stockholm har idag 30 ungdomsmottagningar och avtalet omfattar det medicinska uppdraget, som enligt uppdragsbeskrivningen ska utföras av barnmorska och läkare. För att verksamheten ska kunna benämnas som en ungdomsmottagning behövs även psykosocial verksamhet. Dessa insatser sker oftast i form av råd- och stödsamtal och utförs av kuratorer. Det uppdraget finansieras och drivs av respektive kommun. Samverkan med länets kommuner beskrivs i en överenskommelse mellan Region Stockholm, Storsthlm och kommunerna i Stockholms län.

Under 2021 utfördes totalt cirka 80 500 barnmorskebesök och 7 500 läkarbesök på länets ungdomsmottagningar. Mottagningarna ska även

erbjuda utåtriktat arbete och ta emot elever från skolor i sitt upptagningsområde. Alla elever ska erbjudas klassbesök någon gång under grundskoletiden. Uppdraget är att främja en god fysisk och psykisk hälsa, med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bland ungdomar i åldern 12–23 år.

Befolkningsprognosen 2021 i åldern 12–23 år är cirka 300 000 ungdomar och knappt hälften av dem är kvinnor så cirka 26 procent av kvinnorna i angiven ålder besökte någon ungdomsmottagning för ett vårdbesök. Många ungdomar söker sig till ungdomsmottagningen men inte alla, då det inte är aktuellt för vissa. På ungdomsmottagningen under 2021 var det 37 238 unika kvinnor som sökte vård och genomsnittsåldern var 18 år.

Överväganden
Mensdebutåldern är cirka 13 år och genomsnittsåldern att besöka ungdomsmottagningen är cirka 18 år vilket innebär att de flesta menstruerar innan de når mottagningen. De flesta brukar få mens någon gång i 12–14 årsåldern men den kan komma mellan 9 och 16 års ålder.

Behov av mensskydd kan också se olika ut då många idag äter kontinuerligt preventivmedel eller har långtidsverkande preventivmedel så att de sällan blöder. Menskopp är något som även blir mer populärt och den kan återanvändas. Ungdomar som befinner sig på ungdomsmottagning, som är i akut behov av mensskydd, får även idag med sig lite bindor eller tamponger ifall de vill.

Projektet som idag pågår i Åkersberga drivs av Österåkers kommun och regionens del av verksamheten innebär att vid behov förse ungdomar som kommer till mottagningen med färdigpackade påsar. Därmed har ungdomsmottagningen inte några lagerkostnader och verksamheten får hjälp med att packa påsar av kommunal verksamhet.

Förvaltningen anser inte att det är regionens ansvar att finansiera mensskydd eller att tid ska tas från barnmorskor för att organisera och ta helhetsansvar för en sådan verksamhet. Däremot kan givetvis regionens del av berörd ungdomsmottagning bistå med att dela ut mensskydd inom ramen för nuvarande uppdrag om annan huvudman har helhetsansvaret, som i fallet med Åkersberga ungdomsmottagning.

Ungdomsmottagningarna når endast en del av ungdomarna, oftast senare i åldern och de kan heller inte vara nära ungdomarna alla de gånger de menstruerar per år.

Förvaltningen anser sammanfattningsvis inte att ett eventuellt uppdrag att dela ut gratis mensskydd på regionens ungdomsmottagningar ska ligga inom regionen.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2022-05-04

Hälso- och sjukvårdsnämnden

SKRIVELSE
2022-03-08

Socialdemokraterna
I STOCKHOLMSREGIONEN

Skrivelse om att dela ut gratis mensskydd på regionens ungdomsmottagningar

Ingen ska stanna hemma från skolan eller fritidsaktiviteter på grund av att man inte har råd eller möjlighet att skaffa mensskydd. Mensskydd kan idag innebära betydande kostnader för unga och skolelever då det är långtifrån självklart att skolungdomarna själva får förfoga över sitt studiebidrag dessutom räcker inte studiebidragen till allt. Familjer kan ha en ansträngd ekonomi och det kan finnas situationer där ungdomar inte vågar fråga sina föräldrar om pengar till mensskydd. Mens ska inte vara en klassfråga och unga ska inte vara beroende av sina föräldrar för att få tillgång till mensskydd.

Skottland beslutade 2020 om fria mensskydd till alla landets kvinnor och i Österåkers kommun delas mensskydd idag ut gratis till unga mellan 12 och 23 år på ungdomsmottagningen i kommunen samt på gymnasieskolor. Socialdemokraterna menar att detta goda exempel bör spridas till hela länet. Precis som ungdomsmottagningarna idag erbjuder gratis preventivmedel bör detsamma göras med mensskydd. Att ge ungdomar tillgång till gratis mensskydd kan ha stor ekonomisk betydelse i en familj där ekonomin är ansträngd. Dessutom kan ungdomsmottagningar därmed bidra ytterligare till att motverka stigmatisering kring menstruation.

Socialdemokraterna föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

Att ge hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att erbjuda gratis mensskydd på regionens ungdomsmottagningar

Petra Larsson m.fl (S)